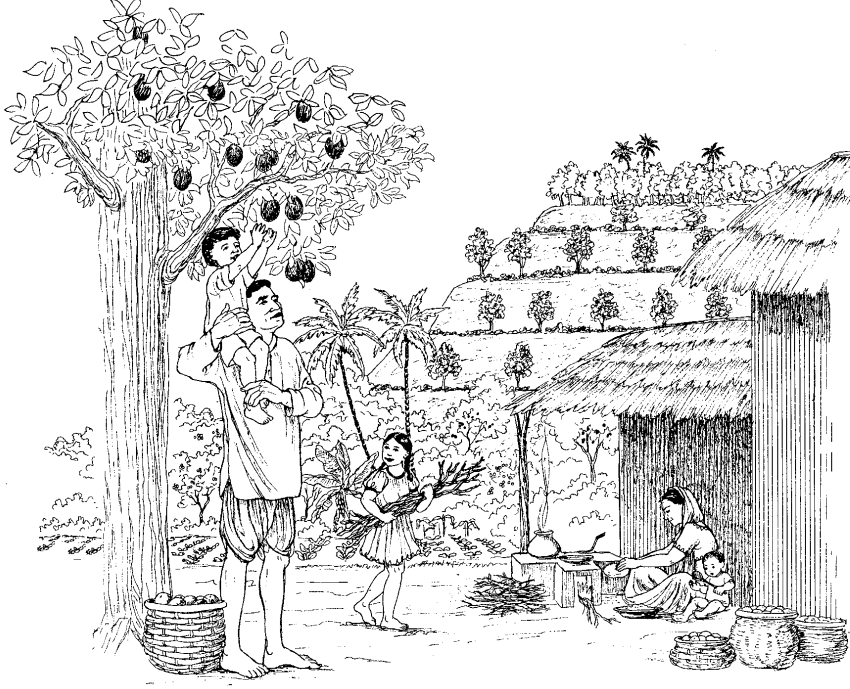

10

Ormanlar

Bu bölümde:	Sayfa
Hikaye: Yeşil Kuşak Hareketi	155
Ormanlar ve sağlık	156
Kadınların sıkıntısı	159
Ormanlar ve geçim	160
Hikaye: Ormanları koruma ve geçim	161
Ekoturizm	162
Kereste dışındaki orman ürünleri	162
Hikaye: Ormandan ilaç toplama	163
Orman tahribatı	164
Orman çatışmaları	165
Aktivite: Sosyodramalar	165
Ormanların sürdürülebilir kullanımı	168
Aktivite: Herkesin bilgisini kullanın, herkesin ihtiyaçlarını dikkate alın	170
Orman yönetim planı yapmak	171
Ormanları korumak için ortaklıklar	172
Hikaye: Amazon yağmur ormanlarını korumak için hep birlikte çalışmak	172
Orman koruma bölgeleri	173
Hikaye: Ormanlar hem insanları hem de ağaçları güçlendirir	174
Yeniden ormanlaştırma	175
Ağaç dikmek daima yararlı mıdır?	175

Ormanlar

Ormanlar gıda, yakacak odun, inşaat malzemesi, hayvan yiyeceği, ilaç ve benzeri şeylerin esas kaynaklarından birini oluştururlar. Ağaçlar ve ormanlar sağlıklı bir çevrenin sürdürülmesinde de önemli rol oynarlar. Havayı ve suyu temiz tutarlar, erozyonu ve selleri önlerler, toprağı zenginleştirirler; kuşlara, hayvanlara ve bitkilere yuva oluştururlar; gölgelik sağlarlar, yaşadığımız yerleri güzelleştirirler.

Kaynak oluşturmayı ve sağlıklı çevreyi desteklemeleri için ormanlara iyi bakılmalı, kurallara uygun biçimde yönetilmeli ve akıllıca kullanılmalıdır. Ancak orman kaynaklarının kıymeti halk kadar sanayiciler tarafından da bilindiğinden, ormanların altındaki toprak başka işler için kullanılmak istendiğinden, tüm dünyadaki ormanlar yeniden yetişmelerine fırsat vermeyecek kadar hızlı bir biçimde yok edilmektedir.

Bazen ormanları tahrip eden ağaç ürünleri şirketleri ya da madencilik gibi diğer sanayi dalları umutsuz insanlara tek gelir kaynağı olabilmektedir. Ancak, araziye ve kaynakları kullanım ihtiyacı ile bu kaynakları gelecek için koruma ihtiyacı arasında bir denge bulmak zorundayız. Kaynaklar aşırı derecede kullanıldığında çok uzun dönemleri kapsayacak zararlar ortaya çıkabilmektedir. Nesiller boyu ormanlık yerlerde yaşayan topluluklar ormanı çok fazla kullandıklarında ya da kestiklerinde ciddi biçimde zarar göreceklarını bilirler.

Yeşil Kuşak Hareketi

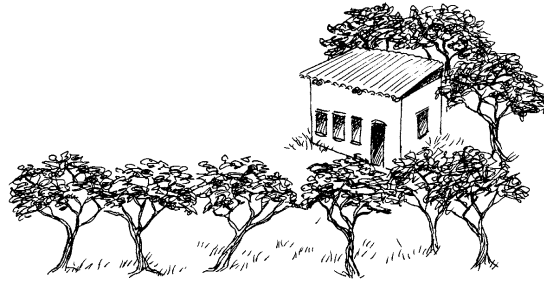
Doğu Afrika'da bir ülke olan Kenya'da oturan bir kadın, Wangari Maathai, "Kenya Dağı utangaç bir dağdır, daima bulutların ardına saklanır" der. Bu dağ oradaki insanlarca kutsal kabul edilir, çünkü bir zamanlar dağın yamaçlarını kaplayan ormanlardan birçok ırmak doğar. Artık Kenya Dağı utangaç değil. Onu kaplayan bulutlar gittiler, ormanlar da. Ve ormanların ve bulutların gitmesinin ardından akarsular da kurumaya başladı.

Büyüdükçe, Wangari ormansızlaşmanın erozyona, su kaynaklarının kaybına ve odun kıtlığına yol açtığını gördü. Ormansızlaşmanın yokluğa ve yoksulluğa yol açtığını anladı. Böylece Wangari ağaç dikmeye başladı. Wangari evlerinin ve tarlalarının çevresine ağaç dikecek bir grup kadını örgütledi. Ağaçları sıralar ya da "kuşak"lar halinde diktikleri için "Yeşil Kuşak Hareketi" olarak anılmaya başladılar. Yeşil Kuşak Hareketi'ne bağlı kadınlar diğer insanlara ormansızlaşmanın hayatlarını nasıl etkilediğini ve birlikte ağaç dikmeyi öğrettiler. Çiftçilere meyve ağaçları götürdüler ve erozyonu önlemek için yamaçlara dikteler. Kentlerde ve köylerde yeşil alanlar oluşturmak, gölgelik yapmak ve odun sağlamak için ağaç dikerek ağaç dikmenin birçok sorunu nasıl çözdüğünü gösterdiler. Yeşil Kuşak Hareketi sebze bahçeleri de oluşturdu, yağmur suyunu biriktiren küçük barajlar yaptı ve insanların sağlıklı ormanlara olan ihtiyacı anlamalarını sağlamak için çalıştaylar düzenledi.

Yeşil Kuşak Hareketi çevre için sorumluluklarının gereğini yerine getirmeye çalışırken tüm Kenyalıların iyiliği için çevrenin bakımının sağlanmasının ancak hükümetin desteğiyle olabileceğini fark etti. Ağaç dikme Kenya'da bir barış ve demokrasi hareketinin simgesi haline geldi. Değişik topluluklar arasında çatışma çıktığında, Yeşil Kuşak Hareketi "barış ağaçları"ni onları bir araya getirmek için kullandı.

Ağaç diken bir kadın olarak, Wangari ülkesinde bir kahraman haline geldi. Ancak birçok zorluklarla da yüz yüze geldi. Böyle güçlü bir kadınla yaşamayı sürdüremeyen kocası onu terk etti. Yoksullar arasında örgütlenme faaliyetleri yaptığı için hükümet onu tutukladı. Onun cesareti ve binlerce Kenyalının çalışmasıyla Yeşil Kuşak Hareketi milyonlarca ağaç dikmeyi başardı.

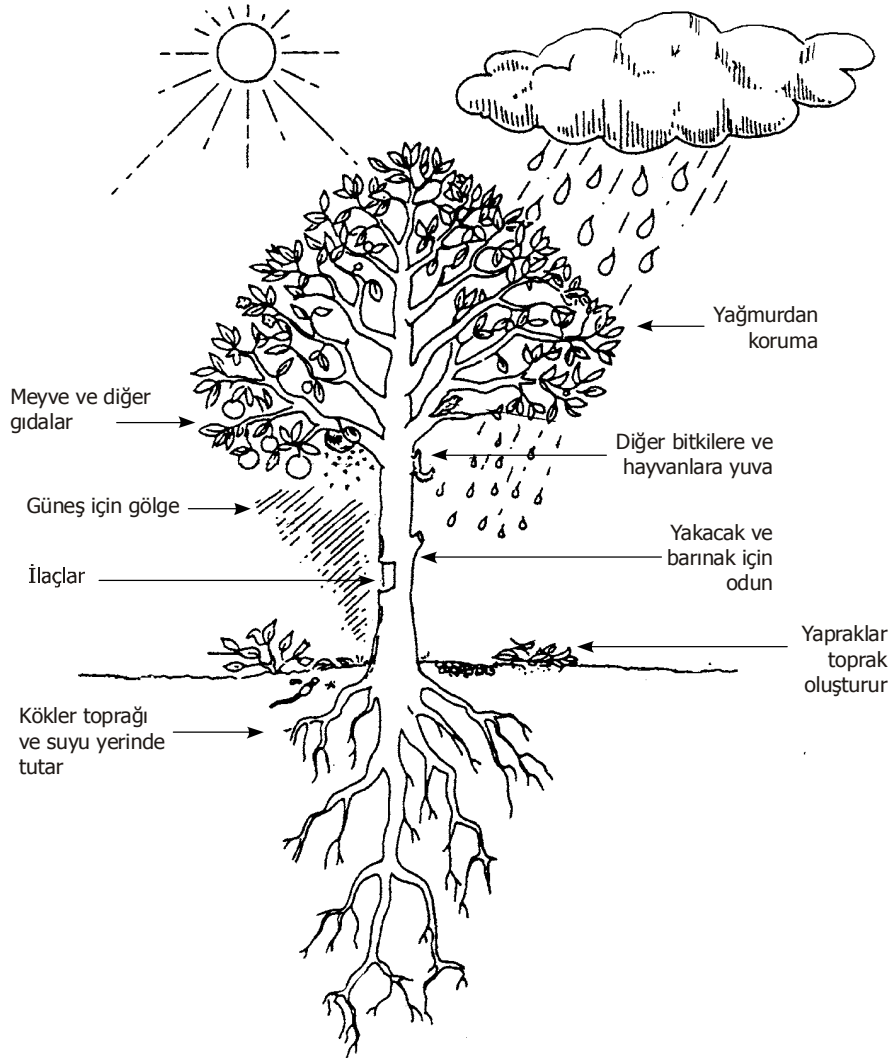
2004'te, Wangari Maathai dünyadaki en onurlu ödüllerden biri olan Nobel Barış Ödülü'nü kazandı. Ona bu ödül demokrasi, insan hakları ve kadınlar için eşitliği içeren sürdürülebilir bir kalkınma vasıtasıyla barışa yaptığı katkılardan dolayı verildi.

Her şey ağaç dikmekle başlamıştı...

Ormanlar ve Sağlık

Ormanlar her yerde insan sağlığını destekler. Ormanlardan çok uzaklarda ya da ormanların tahrip edildiği yerlerde yaşayanlar bile ormanlardan sağlanan maddelere muhtaçtır. Ormanlar tahrip edildiğinde, ağaçların ve ormanların sağladığı sağlıklı destekleyen fonksiyonlar ve süreçler yerine getirilemeyeceği için toplum sağlığı zarar görür.

Ağaçlar ve ormanlar toplum sağlığını ve iyiliğini çeşitli yollardan desteklerler.

Ormanlar ve su

Bazı insanlar ağaçların yağmuru çektiğine ve suyu toprak yüzeyine yakın tuttuğuna; diğerleri ise ağaçların çektiklerinden fazla su tükettiklerine, ürünlerle yarıştıklarına inanırlar.

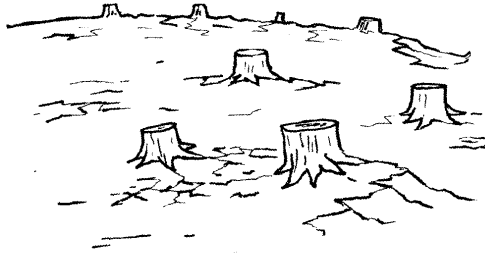
Ağaçların cinsine, yetiştikleri yere ve diğer şartlara bağlı olarak her iki inanış da doğru olabilir. Zengin orman toprakları ve derin ağaç kökleri su için filtre etkisi gösterebilir. Pestisidler, ağır metaller ve diğer zehirli kimyasallar yüzey ve taban sularını kirlettiklerinde ormanlar bunların süzülmesine yardım ederler. Süzülen su kuyuları, dereleri, gölleri besler; su havzalarının ve oralarda yaşayan insanların sağlıklı kalmasını sağlar. Su kaynaklarını koruyan ormanlar olmazsa içme ve banyo yapma için güvenli su daha az olur. Tüm bu nedenlerle, suyunuz temiz ve bolsa ağaçlarınızı kesmeyin. Ancak bazı ağaçlar, özellikle hızla büyüyen ve o alanın yerlisi olmayan ağaçlar su kaynaklarını aşırı tüketebilirler (bkz sf 181).

Çiftçiler ve su kaynaklarını korumak isteyen diğer kişiler için değişik ağaç tiplerinin suyu nasıl etkilediğini fark etmek ve dikilecek ağaçlara buna göre karar vermek önemli bir konudur.

Ormanlar ve hava

Ormanların hava durumu ve iklim üzerine önemli etkileri vardır. Sıcak havayı serin ve nemli, soğuk havayı da sıcak ve kuru hale getirerek hava durumundaki aşırılıkların yumuşatılmasına yardımcı olurlar. Ağaçlar evleri ve ürünleri kuvvetli rüzgarlardan ve güneşin sıcaklığından korur, ağır yağmurlara karşı korunak oluşturur.

Daha geniş bir ölçekte, ormanlar zehirli kirlenmeyi emerek küresel ısınma (bkz sf 34) ile mücadele ederler. Bu tüm gezegenimizde iklimin mutedil kalmasına yardım eder. Geniş orman alanlarını kaybettiğimiz zaman, fırtınalar, sıcak dalgaları ve susuzluk gibi afetler artar.

Ormanlar kesilince, hava durumunda aşırılıklar ortaya çıkar.

Ormanlar erozyonu önler, selleri azaltır

Ağaçlar toprağa yaprakları ekleyerek, altında yetişen bitkilere gölge sağlayarak ve kökleriyle toprağı yerinde tutarak erozyonu önler ve selleri azaltır. Ağaçlar yağmur suyunun hızını azaltarak ve toprağı yayılmasını sağlayarak akıp gitmesi yerine toprağın derinliklerine işlemesine yardım eder.

Ormanlar yok edilince toprak akarsulara sürüklenir. Fırtınalar çıkınca toprak yağmur suyunu emip tutamaz. Aksine, su arazi üstünden hızla akarak sellere neden olur. Ağaçları ve ormanları korumak su havzalarındaki suyun doğal akışını korumak için önemli bir yoldur. (Yağmurun çıplak toprağı etkilerini gösteren bir aktivite için bkz sf 268.)

Orman çeşitliliğı ve sağlık

Bir ormanda hayat ağını görmek çok kolaydır (Bkz sf 28) çünkü sağlıklı bir ormanda çok çeşitli bitkiler ve hayvanlar bulunur. Hayatın bu çeşitliliğı birçok bakımdan insanların sağlığını korur. Ağaçlarda yaşayan arılar ve diğer böcekler tozlaşmayı sağlayarak bitkilerin ürün vermesini sağlar. Yaban arıları ve karıncalar bitkilere saldıran böcekleri yerler. Yarasalar ve kuşlar sıtmayı, sarı hummayı ve diğer hastalıkları bulaştıran sivrisinekleri yerler. Diğer orman hayvanları fareleri, sinekleri ve keneleri onları avlayarak ya da onlarla rekabete girerek kontrol altında tutarlar. Böylece onların hastalıkları yaymasını engellerler.

İnsan yerleşim yerleri tahrip olmuş ormanların içine ya da yakınına kurulursa, yaşayacakları alanın ve gıda kaynaklarının daralmasına ve çeşitliliğın azalması nedeniyle hayvanların sayısı ve cinsleri azalır. Ayrıca hayvanlar insanlarla yakın temas içinde yaşamaya zorlanırlar. Bu, hayvanlardaki bazı hastalıkların insanlara geçme ihtimalini büyük oranda artırır. Çeşitli bitkilerin ve hayvanların yaşayabileceğı kapasitede ormanları koruyarak insan sağlığını korumuş oluruz.

Ormanlar, gıda, yakıt ve ilaç

Ormanlar insanların ilaç ve gıda olarak yararlandıkları çok sayıda meyve, kabuklu yemiş, tohum, kök, böcek ve hayvanı barındırır.

Ormanlar tahrip olduğunda, açlık, kötü beslenme ve hastalıklar skn eder. Bu kaynaklara muhtaç olan insanlar yaşamanın başka bir yolunu bulmaladırlar.

Ormanımızdan sağladığımız gıda ve odun yok olursa ne yeriz?

Ormandan elde edilen gıdalar ve ilaçlar yok olduğunda onların nasıl hazırlanacağına ve kullanılacağına dair bilgi de kaybolur. Bu yolla ormanların kaybı önemli bilgilerin ve geleneklerin kaybına da yol açar. Kaynakların kısıtlı olduğu yerlerde insanlar bazen ormanları korumakla onları yok edip yerine tarla yapmak arasında bir seçim yapmaya zorlanırlar. Tarla açmak için ormanları kesen çiftçiler için bile bağı ağaçların korunması çok önemlidir. iftiliğin ormanlarla rekabet halinde olduğu yerlerde bunlar arasında bir denge sağlamak çok önemlidir. (Ormanlar ve tarım için bkz sf 281.)

Kadınların sıkıntısı

Kırsal kesimde kadınlar ve çocuklar genellikle yakacak odunu toplamak ve taşımak gibi ağır bir işten sorumludur. Bu sorumluluk yıllar içinde sağlık sorunlarına yol açabilir. Ormanlar tahrip olduğua odun bulabilmek için daha uzak mesafelere gidilmesi gerekir. Bu durum okula ve diğer önemli işlere ayrılan zamanı azaltır.

Uzun mesafeler boyunca ağır yükleri taşımak baş ağrısına, sırt ağrısına ve özellikle çocuklarda omurga hasarına yol açar.

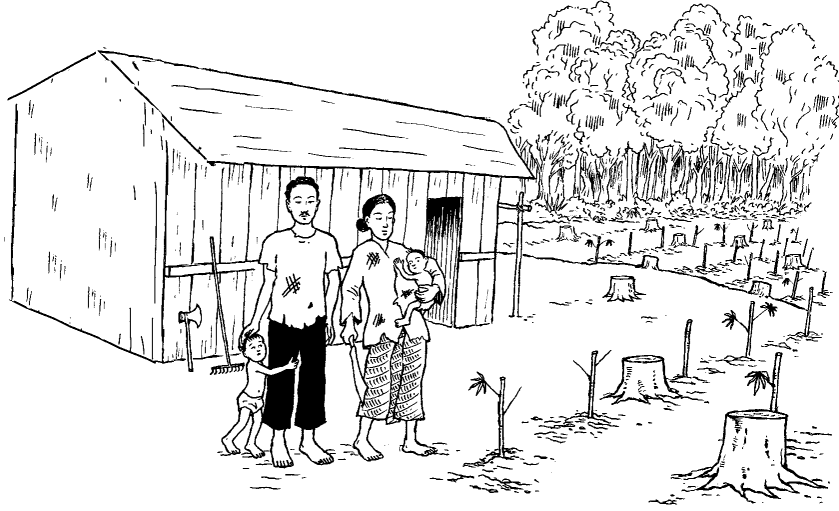
Kadınlar ve çocuklar odun toplamaya giderken fiziksel ve cinsel tacize maruz kalabilirler. Bu nedenle bağı yerlerde kadınlar ve kızlar sadece gündüz vakitleri toplu olarak odun toplamaya giderler. Eve yakın yerlere yakacak odun sağlanacak ağaçlar dikmek odun toplayan insanların daha güvenli ve sağlıklı olmasını sağlayacaktır.

Ormanlar ve Geçim

Ormanlar önemli bir geçim aracıdır. Bazı hükümetler ve uluslararası örgütler ormanlara en büyük zararı geçimlerini sağlama için ağaçları kesen yoksul insanların verdiğini söylerler. Fakat insanlar yeterli gıdayı, geliri ve diğer temel ihtiyaçlarını sağlayamazlar onlar için hayatta kalmanın ormanları korumaktan daha önemli hale geleceği açıktır.

Bazen insanların yeni tarım alanları açmak ya da yakacak ve kullanacak odun elde etmek için ağaçları kesmekten başka seçeneği kalmaz. Orman kıyımının suçu nadiren maden ya da petrol aramak veya kereste elde etmek için devasa miktarlarda ağaç kesen sanayicilere atılır.

İnsanların günlük ihtiyaçları karşılandığında çevre de dahil olmak üzere gelecek hakkında daha iyi düşünme fırsatları olacaktır. Ormanda yaşayan ve ormana itina gösteren insanlar ormana önemli bir hasar vermeden geçimlerini sağlamanın birçok yolu olduğunu bilirler. Ormansızlaştırma çoğu kez sanayinin ihtiyaçları ve yoksulluğun baskısı sonucunda ortaya çıkar.

Ormansızlaştırma yoksulluğa, yoksulluk ormansızlaştırmaya yol açar.

Ormanda tarım

Birçok yerde çiftçiler ormanın belli bir kısmını tarım için açarlar ama çevresindeki ormana dokunmazlar. Yabancı bitkiler çoğaldığı zaman orayı bırakıp yanındaki ormanı açarak tarıma devam ederler. Bırakılan arazide orman yeniden gelişerek toprağı eski haline döndürür. Buna bazen “kes ve yak,” ya da “tarla açma” derler.

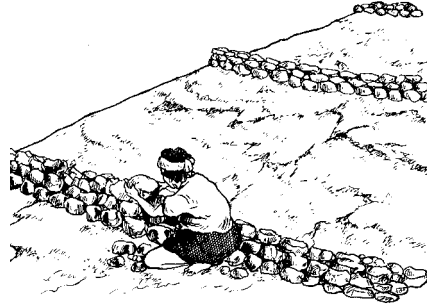
Tarla açma binlerce yıldır yapıyordu. Ancak kalabalıklar arttıkça ve yeni alanlara yerleştikçe, o yöntemle tarım yapılabilecek orman miktarı azaldı. Tarla açma sürdürülemez hale geldi, hem çiftçi için hem de orman için. Orman alanlarında tarım yapan toplumlar sürdürülebilir tarım yöntemlerini kullanırlarsa hem daha iyi verim alırlar hem de arazileri üzerinde daha uzun süre kalabilirler (bkz Bölüm 15).

Ormanları koruma ve geçim

Hindistan’ın Andra Pradeş eyaletindeki ormanlarda, köylüler ürün yetiştirmek amacıyla ormanın bazı kısımlarını kestiler. Ancak tarlalarında doğru dürüst bir şeyin yetişmediği aylarda çok sayıda insanın geçimi ormanlarda yetişen şeylere bağlıdır. Bazı köylüler ağaç satıp yakacak alırken diğerleri ağacı satmak, eşya ve alet yapmak için kullanır. Köylülerin orman kaynaklarını kullanma biçimi “toplum orman komiteleri”nin iznine tabidir

Orman komiteleri bazı alanların fazla kullanıma bağlı olarak tahrip olduğunu görünce, alınabilecek odun miktarını azaltmak için yeni kurallar koydu. Kurallar çok katıydı, bu nedenle çok sayıda insanın geçimi zora girdi. Ağaç satıp yakacak alan ya da ağaçtan eşya yapıp satan insanlar bu gelirden mahrum oldular. Gıda sıkıntısı olan aylar süresince bu aileler sıkıntı çektiler.

Orman komitelerinin üyeleri bu toplumdaki kişilerdi, bu nedenle hem ormanın korunmasını hem de kimsenin aç kalmamasını sağlayacak bir çözüm bulmak istiyorlardı. Çok sayıda toplantıdan sonra, bir karara vardılar. Orman komiteleri yeni orman kurallarını değiştirmek yerine, su hareketini yavaşlatmak ve erozyonu önlemek için teraslar inşa ederek tarım arazisinin ıslahına yardım edecekti. Bu toprağı daha da zenginleştirecek, bitkilere daha çok su sağlayacak, böylece çiftlikler daha çok üreterek ormanı tehlikeye atmadan herkes için daha çok gıda sağlanabilecekti.

Ekoturizm

Ekoturizm, bir yerin doğal güzelliğini görmek ya da orada yaşayan bitkiler ve hayvanlar hakkında bilgi sahibi olmak için gelen ziyaretçilerden para kazanmanın bir yoludur. Bazı ekoturizm projeleri insanlara sadece doğal güzellikleri sunmayı amaçlar. Diğerleri halkla birlikte yaşamak suretiyle çevrenin korunması hakkında bilgilendirir. Ayrıca, turistleri çevre koruma projelerinde aktif olarak çalışmaya davet eden projeler de vardır.

Dikkatlice yönetilen ekoturizm ormanları korur.

Ekoturizm ormanda yaşayan topluluklar için iyi bir para kazanma yoludur. Ancak bir projeyi başlatmak ve sürdürmek pahalı

olabilir, dikkatli bir planlama gerektirir. Turistlerin gıdaya, konfora, kalacak yere, rehberlere, kültürel farklılıkları aşabilmek için bol anlayışa ve sabra ihtiyaçları vardır. Kaza geçirebilecekleri, tıbbi yardıma gerek duyabilecekleri hesaba katılmalıdır. Turist çekmek için dergilerde ya da internette reklam yapmak, broşürler bastırmak ve diğer tanıtım işlerini yapmak gerekir.

Ekoturizm projeleri özenle yönetilerek getirdiği paranın dışarıdan firmalara ya da birkaç yerel aileye değil tüm toplumun yararına olması sağlanmalıdır.

Başarılı ekoturizm projelerinde çevreye daha az hasar vermek ve toplum üzerinde daha az baskı oluşturmak amacıyla turist sayısında kısıtlamaya gidilir.

Kereste dışındaki orman ürünleri

Kereste dışındaki orman ürünleri ormana zarar vermeden toplanıp satılabilecek odun dışında her şeyi kapsar. Kabuklu yemişler, meyveler, tıbbi bitkiler ve lifler bu gruba dahildir. Kereste dışındaki orman ürünlerini satmakta başarılı olan topluluklar şu ilkeleri uygulamayı önemli bulmaktadırlar:

- Ürünü kimin toplayıp satabileceği ve sürdürülebilir biçimde en iyi toplamanın nasıl yapılabileceği konusunda net kurallar koyun. Bir üründe başarı kazanıldığında, o ürün aşırı toplama tehdidi altına girer. Ürünü aldığımız bitki ya da ağacın yetişmesini ve çoğalmasını engelleyecek kadar fazla ürün toplamayın.
- Ürün için bir pazar bulun ya da oluşturun. Satılmayacak ya da kullanılmayacaksa üretmenin anlamı olmaz.

Ormandan ilaç toplama

Hindistan'da Bengal Körfezi yakınında, insanlar hastalandıklarında geleneksel şifacılara giderler. Bu şifacılar ilaçlarını ormandan toplanan bitkilerden yaparlar.

Bir gün, sivil toplum örgütlerinden bazı insanlar tıbbi bitkileri toplayıp şehirde satarak para kazanıp insanlara yardım için köye geldiler. Bu ilaçları satmak için örgütleri kullanarak, ağaçları kesmeden ormandan hayatlarını kazanmanın yolunu gösterdiler.

Köylüler yeni bir para kazanma yolu buldukları için çok memnun oldular, çok sayıda insan tıbbi bitki toplamaya ve satmaya başladı. Ancak şifacılara bitkiye zarar vermeden nasıl toplayacaklarını sormamışlardı, ne kadar topladıklarına da hiç dikkat etmiyorlardı.

Daha çok para kazanmanın heyecanıyla, bazı köylüler ağaçlara zarar verdiler. Bazı insanlar köklerinden biraz toplamak için ağacın etrafını kazmak yerine ağacı tamamen kestiler. Çok geçmeden, tıbbi bitkilerin büyük kısmı ormandan kayboldu. Geleneksel şifacılar tedavi için ilaç bulamaz oldular. Köylüler hastalandıklarında eczanelerden ilaç satın almak için çok para harcamak zorunda kaldılar. Sonunda, bitkileri gelecek için korumadan toplamaları hem insanların hem de ormanın sağlığını zora soktu.

Orman Tahribatı

Ormanların çoğu kerestecilik firmaları ve sürdürülebilir olmayan kaynak kullanımından kar eden diğer şirketlerce tahrip edilirler. Orman tahrip edildiğinde büyük şirketler bir başka ormana gidiverirler. Ancak tahrip edilmiş ormanlarda ya da yakınlarında oturan insanların genellikle gidecek başka bir yerleri yoktur.

Ormanlarda yaşamayan insanlar da kitaplar, gazeteler, inşaat malzemeleri, kesilen orman alanlarında üretilen hayvan ve bitkiler ve orman kazılarak elde edilen madenler gibi ürünleri kullanırlar. Ormanı bu biçimde kullananlar onun yenilenip yerine konmasını nadiren düşünürler.

Ormanlar nasıl tahrip ediliyor

Orman kaynakları ormanın büyümesine ve kendini yenilemesine imkan verecek biçimde kullanılmazsa çok geçmeden tüm ormanlar yok olur.

Ormanlara büyük ölçekte hasar veren nedenler şunlardır:

- **Tıraşlama kesim** (bir alandaki ağaçların çoğunun kereste için kesilmesi) toprağı sıkıştırır ve erozyona uğratar yaban hayatı tahrip eder, su yollarını milledir.
- **Büyük ölçekli ticari tarım**, sığır otlatma ve **ağaç plantasyonları** sıklıkla ormanlık alanın açılmasını gerektirir.
- **Karides çiftlikleri** genellikle sahildeki ormanlar kesilerek kurulur. Sıklıkla, küçük balıkçı topluluklarında işsizliğe, su kirliliğine, hastalık, yoksulluğa ve kötü beslenmede artışa yol açar.
- **Kağıt fabrikaları** geriye toprağı, suyu ve havayı kirleten zehirli atıklar bırakır.
- **Maden, petrol ve gaz şirketleri** ormanları keserler; geriye suyu, toprağı ve havayı zehirleyen atıklar bırakırlar.
- **Büyük baraj projeleri** geniş orman alanlarını su altında bırakır. İnsanlar baraj alanından göçe zorlanınca yeni yerleşim ve tarım alanları açmak için ormanları keserler.

Ormanlar alınıp satılan metaller hakline geldiğinde şirketler ve hükümetler insanların sağlığına ve geçimine olan etkilerini nadiren hesaba katarlar.

Orman Çatışmaları

Orman kaynakları sınırlı olduğu için, orman kaynaklarını farklı biçimlerde kullanmak isteyen insanlar arasında sıklıkla çatışmalar ortaya çıkar. Ormana dayanan yerel topluluklarla ormanın sağlayabileceği kaynakları isteyen toplum dışı endüstri kuruluşları arasında da çatışma çıkabilir.

Sosyodrama

Sosyodrama insanların çatışmalar ve bu çatışmaların nedenleri hakkında düşünmesine yardımcı olmak amacıyla tiyatronun kullanıldığı bir yöntemdir. Ayrıca sosyodramalar eylem ve değişim seçeneklerinin araştırılması konusunda da yardımcı olur (Sosyodramalar ve rol yapma hakkında daha fazla bilgi için bkz sf 19).

- 1 **5 kişilik gruplara ayrılın** ve her gruba orman kaynaklarının kullanımı sırasında çatışmaya yol açabilecek bir durumun kısa özetini verin. İnsanlar için inandırıcı olacak sahneler hazırlayın. Katılımcıları kızdıracak ya da utandıracak yerel durumları içeren olaylardan kaçınin. Oyuncular rollerini yaparken basit birkaç sahne kıyafeti giyerseler oyunlar daha gerçekçi olur.
- 2 **Tüm gruplardan 5 dakikalık bir sosyodrama hazırlamaları için 15-20 dakika harcamalarını isteyin.** Herkesi bir rol alması için teşvik edin. Gruplar oyunlarını diğer katılımcılara sergilesinler. Her sosyodramanın sonunda, toplumsal çatışmalar hakkında yapılacak tartışmalar çözümler ortaya konmasına kapı aralayabilir. İsterseniz tüm gruplar oyunlarını sunduktan sonra hepsi için birlikte tartışma yapabilirsiniz.
- 3 **Neler hissettiniz?** Sosyodramalar sunulup tartışmaya geçmeden önce (bkz sf 170), her oyuncuya rolünü oynarken neler hissettiğini sorun. Seyircilere her sosyodramayı seyredirken neler hissettiklerini, oyuncuların onlara çatışma konusunda neler hissettirdiklerini sorun.

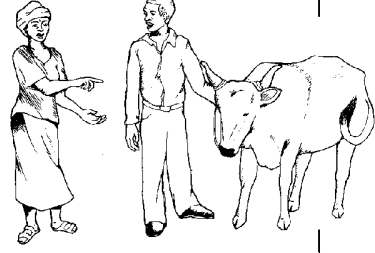

Kolaylaştırıcı toplumdaki çatışmaların bilincinde olmalı ve değişik toplum üyelerinin tartışmaya vereceği tepki biçimlerine duyarlı olmalıdır. Sosyodramalar sırasında, insanların konuşmaktan çekinmeyeceği güvenli ve açık bir çerçeve oluşturmaya özen gösterin.

Sosyodrama (Devam)

Aşağıdaki **hikayelerden bazılarını** seçerek orman çatışmalarını gösteren sosyodramalar oluşturun. Ya da toplumunuzdaki gerçek çatışmalara dayanan sosyodramalar hazırlayın.

Sahne 1. Karakterler: sığırı olan bir adam, bitkisel ilaç toplayıcıları, köy toplantısına katılanlar.

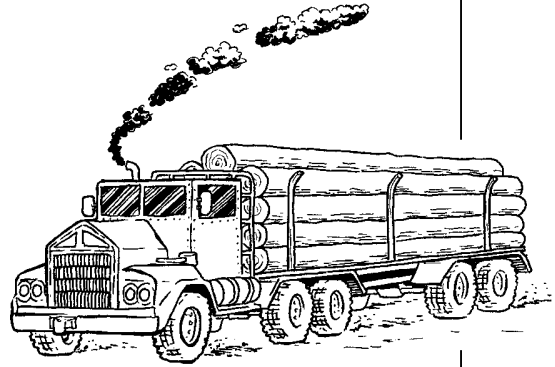
Köyünden yıllarca ayrı kalan bir adam 10 baş sığırla dönüyor ve onları ormanda otlatmaya başlıyor. İlaç ve saz toplamak için ormana giden diğer köylüler, sığırların toplayacakları şeylerin çoğunu yediğini fark ediyorlar. Sorunu tartışmak için bir toplantı yapma çağrısında bulunuyorlar. Sığırların sahibi ne kadar yerlerse yesinler sığırlarını otlatma hakkı olduğunda ısrar ediyor. Diğerleri bu görüşe katılmıyor. Sonra neler oluyor?

Sahne 2. Karakterler: ağaçları kesen genç adamlar; hükümet görevlileri; odun toplayan kadınlar.

Genç adamlar topluma ait arazideki ormandan izinsiz olarak ağaçları kesip yerel hükümet çalışanlarına satıyorlar, onlar da tomrukları traktörle alıp götürüyorlar. Bir kadın her zaman ağaç topladığı yere gittiğinde genç erkeklerin ağaçları kestiğini görüyor. Onlardan biri kendi oğludur. Köye dönerek diğer gençlerin annelerine durumu anlatıyor. Ertesi gün, başka bir kadın genç erkeklere ağaçları kesmemeleri gerektiğini söylemek için ormana gidiyor. Birinci kadının oğlu bebeğine ve çocuğuna ilaç almak için ağaçları satmak zorunda olduğunu söylüyor. Sonra neler oluyor?

Sahne 3. Karakterler: baltaları ve öküzleri olan kişiler; traktörleri ve testereleleri olan hükümet görevlileri, köy konseyi yetkilileri.

Nesiller boyu, halk ağaçları baltayla kesip öküzlerle taşıdı. Şimdi, yerel yönetimin görevlileri gelip testerelele ağaçları kesiyorlar ve orman devletin malıdır diyorlar. Bir gün hükümetin adamları buldozerler ve ağır ekipmanla geliyor. Ormandaki en büyük ağaçları kestikten sonra taşıyabilmek için yol yapmak istiyorlar. Halktan bir grup onlara karşı çıkmak için ormana gidiyor. Sonra neler oluyor?

Sosyodrama (Devam)**Her sosyodramayı tartışın**

Aktörlerden sahne elbiselerini odanın kapısı önündeki torbaya bırakıp gruba geri dönmelerini isteyin. Sonra tüm gruba şu konularda yardımcı olacak soruları sorun:

- ≠ sosyodramada ne olduğunu anlatma,
- ≠ çatışmaya yol açan eylemleri belirleme,
- ≠ çatışmanın kök nedenleri olan değişik ihtiyaçları belirleme,
- ≠ çatışmaya uzun süreli çözümler getirecek yollar önerme.

Her sosyodramada bu süreci tekrarlayın. Kolaylaştırıcı önemli fikirleri bir tahtaya ya da büyük bir kağıda yazabilir.

S: Çatışmaya ne yol açtı?

C: Bir adam sığır yetiştirmek istedi ama ormanı da tahrip etti.

S: Adam neden ormanda sığır olatma hakkı olduğunu düşündü?

C: Ormanı kimin ve ne amaçla kullanacağı konusunda bir kural yoktu.

S: Orman tahribatı toplumu nasıl etkiledi?

C: İlaç ve saz kalmadı

S: Çatışmaya yol açan ihtiyaçlar neler

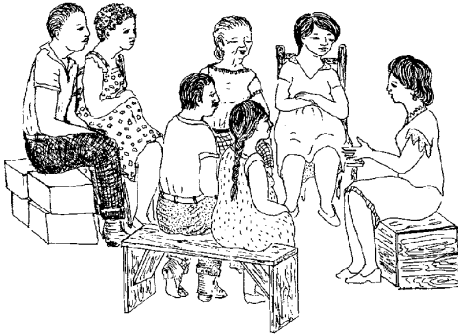
C: Orman ürünlerine sahip olma ve sığır olatma ihtiyacı.

S: Her iki ihtiyacı da karşılamanın bir yolu yok mu?

C: Sığırlar halkın ihtiyacı olmayan bitkilerin bulunduğu yerlerde yayılmalı.

C: Sığır sahibi bir çit yapmalı.

C: Sığır sahibi sığır olatma hakkı karşılığında orman ürünlerini toplama hakkından feragat etmeli, ihtiyacı olduğunda orman ürünlerini satın almalı.

Tartışma aşırı derecede anlaşmazlığa yol açıyorsa herkesi bir araya getiren bir biçimde sonlandırmak önemlidir. Birlikte bir şarkı söylemek ya da başka bir ortak aktivite yapmak insanların daha iyi duygularla ayrılmasına yardım edebilir.

Tartışmanın başlamasından önce aktörlerin rollerinden çıkmalarını sağlamak katılımcılardan birinin kötü adam yada kurban olarak damgalanmasını önler. İnsanları oynadıkları rolle karıştırmamak önemlidir.

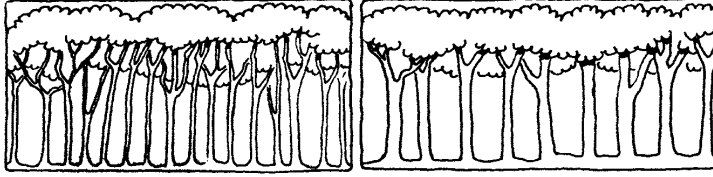
Ormanların Sürdürülebilir Kullanımı

Sürdürülebilir orman yönetimi, ormanları bir yandan günlük ihtiyaçları karşılayacak biçimde kullanırken diğer yandan da gelecek için korumak demektir. Sürdürülebilir yöntemler her yer için aynı değildir. Her toplum kendisi ve ormanı için en iyi işleyecek yöntemi bulmak zorundadır.

Sürdürülebilir orman yönetimi planı yapmak topluma ormanlarını en iyi nasıl koruyabileceklerine karar verme konusunda yardımcı olur. Ayrıca sanayinin ya da hükümetin tehditlerine karşı direnmeye de yardım eder. Bazen, sürdürülebilir olarak ürettiklerini gösterebilirsiniz orman ürünlerinizi daha pahalıya satabilirsiniz. Ancak sürdürülebilir orman yönetiminin en önemli kısmı o çevrede yaşayanların ormanları kullanma ve koruma konusunda birlikte çalışmalarının sağlanmasıdır.

Ormanı aynı anda hem kullanmanın hem de korumanın bazı yolları şunlardır:

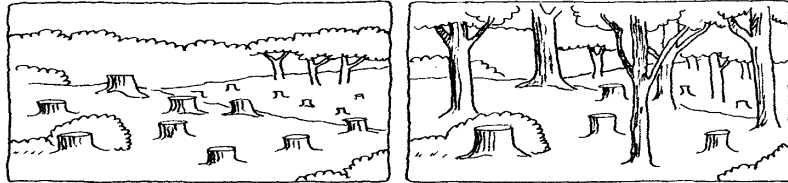
- Sarmaşıkları, bitkileri ve ağaçları **seyreltmek** ormana daha fazla güneş ışığı girmesine neden olarak istenen bitkilerin büyümesini sağlayabilir.

Ağaçları seyreltme bazı ağaçları keserek kalanların daha fazla ve daha sağlıklı büyümesini sağlama anlamına gelir.

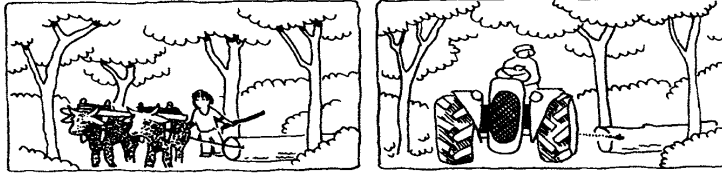
- **Zenginleştirme dikimi** kendiliğinden yetişemediği durumlarda yaşlı ağaçların altına ya da küçük kesim alanlarına yeni ağaçlar ya da bitkiler dikmek demektir
- **Kestikten sonra yeniden dikme** kesilen ağaçların yerini alacak yeni ağaçların ve tohumların var olacağını garantileyen bir yöntemdir.
- **Kontrollü yakma** ağaçların altında çoğalan çalılıkları azaltabilir. Bu, toprağa besleyici maddelerin salınmasına ve ağaçlara zarar veren haşerelerin ortadan kaldırılmasına yardımcı olur. Ateş kolayca kontrolden çıkabileceği için çok dikkatli planlama ister.
- **Seçici kesim** toprağı tutmaları ve gelecek için tohumlamaları amacıyla genç ağaçları ve bazı sağlıklı eski ağaçları bırakıp diğer ağaçları kesmek demektir.

Seçici kesim bazı ağaçları gelecek için koruyarak ormanların gelişmeyi sürdürmesine izin verir.

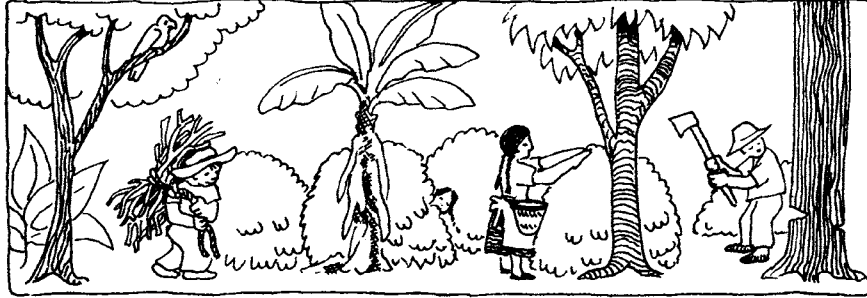

- Odun ya da kereste yerine **kereste dışı orman ürünlerinin toplanması ve satılması** ormanı koruyarak para kazanmanın bir yoludur.
- Besicilere hayvanlarını ormanda otlatmamaları, çiftçilere arazilerindeki ağaçları kesmemeleri için **ödeme yapmak** sağlıklı ormanları koruyabilir ve çatışmaları önleyebilir.
- **Yaban hayat koridorlarını korumak** (birbiriyle bağlantılı ormanlar ya da yaban arazileri) yabani hayvanların o alanda yaşamasına ve dolaşmasına fırsat verir.
- Ağaçların çoğunun kesildiği ya da ormanın tamamen yok edildiği yerlerde küçük küçük yeşil alanlar oluşturmak, kalabalık şehirlerde bile toprağı, suyu ve havayı düzeltmenin bir yoludur.
- Çok ağaç kesilmiş yerlerin kullanımını sınırlandırarak **doğal yeniden yetişmenin desteklenmesi** ormanların yenilenmesine yardım eder.
- Kesilen ağaçları ağır makineler yerine **hayvanlarla taşıma** ormana daha az zarar verir.

Hayvanlar orman toprağını makinalara göre daha az sıkıştırırlar.

- Devrilmiş ağaçları dallarını ve kabuklarını kestikten sonra ormandan dışarı çıkarmak diğer bitkilere daha az zarar verir. Dallar ve kabuklar çürüdüğünde iyi toprak oluştururlar.
- **Ekoturizm** ağaçlar kesilmeden ya da çevreye zarar verilmeden, sadece ziyaretçilere ormanın doğal güzelliklerini gösterilmesiyle para kazandırır.

Ormanları gelecek için sağlıklı biçimde koruyarak kullanmanın çok çeşitli yolları vardır.

Herkesin bilgisini kullanın, herkesin ihtiyaçlarını karşılayın

Üç küçük gruba bölünen 25 kişiyle yapılan bu aktivite, topluma orman kaynaklarının herkesin yararına olacak biçimde nasıl kullanılacağını göstermeye yardım eder. Orman kullanımı hakkındaki kararlardan etkilenecek herkesi dahil etmek önemlidir.

Süre: 3 - 6 saat (ya da haritalarınızı korumak kaydıyla bir seanstan fazla)

Gereç: Kalem, dolma kalem, defter sayfası, alanın haritası çizili 3 büyük kağıt ve selobant. Haritalar insanlara neyi göstermek istediklerini hatırlatmaya yetecek kadar, kabaca çizilebilir.

- 1 Her gruba 1 harita verin. Herkese, defter sayfasına ormanda ne yaptığının (yakacak odun kesme, sığır otlatma, meyve ve bitki toplama, avlanma, vs.) resmini çizmesini söyleyin.

- 2 Herkes grubuna ne çizdiğini ve bunun kendisi için ne anlamı olduğunu anlatsın. Sonra 1 ya da 2 kişi büyük haritanın üstüne ormanın nerelerinin, hangi amaçla kullanıldığının resimlerini çizsin.

- 3 Büyük haritalarının neleri gösterdiğini tartışmak için grupları bir araya toplayın. Ormanın bazı kısımları diğer kısımlarına göre daha fazla mı kullanılıyor? Erkekler, kadınlar, yaşlılar ormanı farklı biçimler de mi kullanıyorlar? Ormanı kullanım biçimleri bakımından şaşırtıcı şeyler var mı?

- 4 Kolaylaştırıcı şunlara benzer sorular sorarak ormanın sağlığı hakkında bir tartışma başlatır: Orman şimdi her zaman sağladığı kaynakları sağlıyor mu? Eskiden olduğuna göre daha az mı kuş, hayvan ve bitki var? Tüm ağaçların kesildiği yerler var mı? Şimdi oralarda neler oluyor?

- 5 Her gruptan 1 ya da 2 kişi harita üstünde ormanın sağlıklı, bozulmuş ve tamamen yok olmuş olduğu yerleri değişik renkli kalemlerle ya da sembollerle işaretlesin.

- 6 Ormanın farklı alanlarını düşünerek insanların hangi değişiklikleri görmek istediğini tartışın. Bunları harita üzerine çizin ya da yazın. İlerideki sayfalarda tartışmaya rehberlik edecek bazı soruları bulacaksınız.

Bir orman yönetim planı yapın

Sayfa 170'deki aktiviteleri gerçekleştirdikten sonra şu soruları sorun:

- **Orman bize hangi yararları ve kaynakları sağlıyor?** Hangi ağaçlar, bitkiler ve hayvanlar kullanılıyor? Her mevsimde ne kadarı kullanılıyor? Bu kaynakların yetiştiği alanlar azaldı ya da yok oldu mu?
- **Ormanı nasıl destekleriz?** Halk ormanın sağlıklı kalması için ağaç dikmek, bazı alanları korumak ya da benzeri şeyleri yapıyor mu?
- **Ormanın bazı kısımlarının kullanılması yasaklanmalı mı?** Bu durum ormanın o kısımlarını kullananları nasıl etkileyecek?
- **Bazı kısımlarda sürdürülebilir yöntemler uygulanmalı mı?** Halk ormanın bakımı hakkında bu değişiklikleri yapmaya yardımcı olacak hangi bilgiye sahip?
- **Sürdürülebilir orman yönetiminde başarılı olmamız için hangi becerilere ihtiyacımız var?** Bu beceriler bizde yoksa onları nasıl öğrenebiliriz? Diğer örgütlere bağımlı olacak mıyız? Bilgi ve beceri konusunda güvenebileceğimiz örgütlerle nasıl güçlü ittifaklar kurabiliriz?
- **Halk orman projelerinin nasıl kontrolünü nasıl elinde tutar?** Dışarıdakilere ne istedikleri konusunda güçlü ve açık mesajlar sunabilen iyi organize olmuş toplumlar sürdürülebilir ormancılık projelerinden daha büyük yararlar sağlar.
- **Ürünlerimizi pazara nasıl götüreceğiz?** Ürünleri ulusal ya da yabancı pazarlara götürmek yerel olarak satmaktan daha masraflıdır. Yerel fiyatlar düşüktür ama satış masrafları da azdır.
- **Orman ürünlerimiz ne kadar kazandıracak?** Orman ürünleriniz için hakkaniyete uygun bir ücret alıp almadığınızı merak ediyorsanız bazı dürüst ticaret örgütleriyle temasa geçebilirsiniz.
- **Yeni plan hangi ne gibi değişiklikler getirecek?** Yeni yönetim planı bazı insanların ormanı kullanmasını sınırlandıracak mı? Toplum sıkıntıya düşebilecek bu insanlara nasıl yardım edecek?

Ormanı korumak için ortaklık

Ormandan yararlanan gruplardan olabildiğince çoğu ile ortaklıklar oluşturmak ormanın herkesin ihtiyaçlarını karşılayacak biçimde kullanılmasını sağlar. Dışarıdan insanlarla kuracağınız ortaklıklar da haklarınızın korunmasına yardım edebilir.

Amazon yağmur ormanlarını korumak için hep birlikte çalışmak

Amazangalar şimdi her zaman yaşadıkları yerde yaşamıyorlar. Petrol kaçağı Kışua kabilesini Amazon'daki geleneksel topraklarından ayrılmaya zorladı. Yeni yerleşim yerlerinin orman kırımı ve endüstriyel tarımla tehdit edildiğini gördüklerinde köylüler geleneksel usulleriyle yaşamının – avlanma, balıkçılık, gıda ve ilaç yapımı için bitki toplamanın – topraklarını korumak için en iyi yol olduğuna karar verdiler.

Ancak bunun için ellerindeki topraktan daha fazlasına ihtiyaçları vardı. Amazangalar hükümetten atalarının yaşadıkları gibi yaşayabilecekleri kadar toprağı kendilerine tahsis etmesini istediler. "Bir dilim ekmek kadar yerden geçimimizi sağlayamayız. Bir bölgeden ve oradan geçimimizi sağlamaktan söz ediyoruz." dediler. Hükümet onların isteğini dikkate almayınca uluslararası çevre gruplarına başvurarak ata topraklarını satın alabilmek için yardım istediler. Köylüler uluslararası ortaklarını oraya davet ederek ormanın geleneksel kullanımını gösteren fotoğraflar ve videolar çekmelerini, bunları ülkelerindeki insanlarla paylaşmalarını istediler. Birkaç yıl sonra Amazangalar 2000 hektar orman alacak kadar para biriktirebildiler.

Bu kadar çok alanın satın alınması yakınlarda yaşayan Şuar kabilesinde kuşku uyandırdı. Şuarlar bu arazinin kendilerine ait olduğunu öne sürünce Amazanga halkı bir hata yaptıklarını anladı. Uluslararası örgütlerle işbirliği yapmışlar ama komşuları ile ilişkiye girmemişlerdi! Şuarlar o kadar kızgındılar ki işi şiddete dökmüşlerdi. Toplantı üstüne toplantı yaptıktan sonra Amazangalarla Şuarlar ortak kurallarına göre ormanı paylaştılar. Kışua'lar ve Şuarlar ormanı kullanma konusunda anlayış birliği içinde olduklarından ittifak oluşturdular.

Araziyi orman koruma alanı ilan ederek ağaçların kesilmesini ve yolların yapılmasını önleyecek bir orman yönetim planı üzerinde anlaştılar. Bu arazi "tüm Amazon yerli kabilelerinin mirası" ilan edildi ve gelecek nesiller için korundu. Uzaktan ve yakından ziyaretçilere ulaşarak, Amazanga insanları ormanlarını ve kültürlerini koruyacak, başkalarına da kendi ormanlarını korumaları için yardım edecekler.

Orman Koruma Bölgeleri

Orman parkları ve koruma bölgeleri oluşturmak ormanları korumak ve ekoturizmi geliştirmek için hükümetlerden ve uluslararası örgütlerden destek almanın bir yolu olabilir. Ancak hükümetler ve çevre korumacı gruplar bazen ormanları korumanın tek yolunun insanları oraya sokmamak olduğunu düşünürler. Çoğu zaman bu doğru değildir. Ormanda yaşayan insanlar onu nasıl kullanacaklarını ve koruyacaklarını bilirler. Ormanda kalıp orman parklarını ve koruma bölgelerini yönetirseler bu insanlar ormanları hükümetlerden ve çevre korumacı gruplardan daha iyi korurlar.

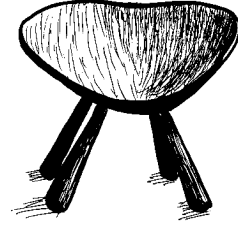
Bazı topluluklar orman koruma bölgesindeki kaynaklara erişimlerini bu kaynakları birlikte yönetmek için hükümetle ve diğer yerel topluluklarla anlaşmalar yaparak sürdürmek isterler. Buna 'ortak yönetim düzeni' denir. Ortak yönetimler insanların ormanı ve ürünlerini geleneksel ve sürdürülebilir biçimde kullanmalarına imkan verir. Orman koruma bölgelerini yöneten topluluklar diğer toplulukları ormanı korumanın önemi hakkında eğitebilirler.

Ormanlar hem insanları hem de ağaçları güçlendiriyor

Brazilya'daki Amazon yağmur ormanlarında kerestecilik şirketleri, sığır otlatıcıları ve ormanı keserek para kazanan diğer insanlarla ormanda tarım, kauçuk üretimi ve el zanaatları yaparak yaşayanlar arasında sık sık çatışma çıkar. Yağmur ormanları büyük ölçüde tahrip edildikten sonra, işçiler ve yerliler hükümeti "doğal hayat rezerveleri" (sınırlı kullanıma açık geniş orman koruma alanları) kurma konusunda ikna ettiler.

Ne yazık ki, ormanda yıllarca yaşayan insanlara bile "doğal hayat rezerveleri"ni kullanma hakkı tanınmadı. Korumak için onca mücadele verdikleri orman artık onların geçimlerini sağlayamayacaktı.

Tapajos Orman Koruma Bölgesi'ndeki insanlar geleneksel olarak hayatlarını tarım, avcılık ve orman ürünlerinden yaptıkları araçları kullanarak kazanırlar. Ama ilaç, alet-edavat, yakıt, elektrik ve diğer şeyleri satın almaları için paraya da ihtiyaçları olur. Az bir mali yardımla, Caboclo Atölyesi adını verdikleri bir marangoz atölyesi kurdular (Caboclo, soy olarak yerli, Afrikalı ve Avrupalı karışımı demektir). Sadece tarım için açılan araziye ağaçları kullanarak, yerel pazarlarda ve Brezilya'daki dükkanlarda satılan mobilyalar ürettiler. İyi gelir elde etmeleri daha fazla ağaç ürünü yapıp daha fazla kazanmayı gündem getirdi. Ancak bir "orman envanteri" ve Çevre Bakanlığı'nca onaylanan "sürdürülebilir yönetim planı" olmadıkça ağaç kesme yetkileri yoktu.

Hükümetin bu isteklerini yerine getirmek için, ormanda ne kadar ağaç olduğu ve her yıl ne kadar yeni ağaç yetiştiği konusunda bilgi toplamaları gerekiyordu. Hükümet birçoğu okuma yazma dahi bilmeyen köylülerin bu işi yapabileceğine inanmadı. Ama köylüler gerçek birer orman uzmanıydılar. Yıllardır çevre konusunda araştırma yapan bilim adamlarına rehberlik yapıyor, onları bitkiler ve hayvanlar konusunda bilgilendiriyorlardı. Bu defa bilim adamları onlara ağaç yetişmesini ölçen basit bir aleti kullanmayı ve her yıl ne kadar ağaç yetiştiğini hesaplamayı öğretiler. Köylüler kullanacakları ağaç miktarını bir yıl içinde yetişecek ağaç miktarıyla sınırlamak amacıyla kasap tahtası ve iskemle gibi ufak ama değerli şeyler üretmek için bir plan yaptılar.

Çevre Bakanlığı onların planını kabul etti ve şimdi Caboclo Atölyesi orman kaynaklarına zarar vermeden geçimlerini sağlamalarına imkan veriyor. Caboclo Atölyesi'nin orman sakinleri bilim adamlarının, iktisatçıların ve kalkınma çalışanlarının yıllardır gerçekleştirmeye çalıştıkları bir işi başardılar: hem halk hem de ormanı için sürdürülebilir bir orman yönetim planı yapmak.

Yeniden Ormanlaştırma

Kadim ormanlar (hiç kesilmemiş ya da ciddi tahribata uğramamış eski ormanlar) giderek azalıyor. Kadim bir orman bir kez yok oldu mu, ağaçlar yeniden yetişse bile hayvan ve bitki çeşitliliği bir daha asla önceki kadar olmayacaktır. Ancak kendi halinde gelişmeye bırakılır ve biyoçeşitliliği korunursa ikincil ormanlar (tahrip olup yeniden yetişen ormanlar) da kadim ormanların sağladığı kaynakların birçoğunu sağlar. İnsanların diktiği ve yönettiği ormanlar da toplum sağlığını destekleyen kaynakların birçoğunu sağlayabilir.

Sağlıklı bir ormanın yetişmesi oldukça zaman alıcıdır ancak iyi bir başlangıç sağlamak için yapabileceğiniz şeyler var. Erozyonu kontrol altına almak, toprağı hazırlamak ve yaşadığınız yere uyum sağlamış yerli ağaçları dikmek ormanın güzel yetişmesine yol açar. Ağaç yetişmesinin doğal kurallarını izlemek de sağlıklı bir orman oluşturmaya yardım eden bir başka araçtır (bkz Bölüm 11).

Ağaç dikmek daima yararlı mıdır?

Topluma dayalı bir yeniden ormanlaştırma projesine başlamadan önce, projenin toplumun ve yerel çevrenin ihtiyaçları karşılayacağından emin olun. Su ve toprağınız kısıtlı ise ağaçlar ürünlerle yarışa girişecektir. Bazen zorlu çevrelere dikilen genç ağaçların bakımı çok fazla çaba gerektirebilir. Bakımı yapılamayacak yerlere ağaç dikilmesi başarısız projelerle ve kurumuş ağaçlarla sonuçlanır.

Topluluğunuz kerestecilik ya da meyvecilik gibi orman ürünleriyle geçiniyorsa, ağaç dikmek orman kaynaklarını hızla tekrar elde etmek için iyi bir yol olabilir. Topluluğunuz esas olarak avlanma alanlarına ya da toprak, havayı ve suyu korumaya odaklanmışsa, o zaman ağaçlar kendi kendine yeniden yetişirken arazinin bazı kısımlarının kullanılmasını yasaklamak daha kazançlı olabilir.

Her yerde orman yetiştirmek doğru değildir. Çöllerde, bataklıklarda ya da çayırılık alanlarda doğal olarak çok az ağaç yetişir. İnsanların buralarda ağaç yetiştirmeye çalışması bitkilerle hayvanlar arasında var olan dengeyi bozabilir. Şehirler ve kasabalar gibi az da olsa ağaç bulunan yerlerde yolların kenarlarına, fabrikaların yakınına ve parklara ağaç dikilmesi toplumun sağlığını ve iyiliğini önemli oranda artırır.

Arazinin tapusu kime ait ve kanunlar bu işlere ne diyor?

Araziyi yeniden ormanlaştırmak ve daha sonra ürünlerini kullanmak isterseniz, orman büyüyünce onu kullanmanıza izin vereceklerinden emin olun. Ağaç dikilecek toprağın tapusunun kime ait olduğunu bilmek ve izin almak daha sonra sorun çıkmasını önler. Sağlıklı bir orman yetişince bir zamanlar kimsenin bakmaya tenezzül etmediği topraklar değerli hale gelir. Ayrıca bazı yerlerde ağacı kendiniz dikip yetiřtirsенiz dahi bazı ağaçları kesmenizi veya kullanmanızı yasaklayan kanunlar vardır. Yaşadığınız yerde böyle kanunlar olup olmadığını öğrenin.

Farklı ağaçlar farklı ihtiyaçlara cevap verir

Dikilecek ağaçların türüne halkın istek ve ihtiyaçlarına göre karar verilmelidir.

Zaman almasına ve sabır gerektirmesine rağmen, herkesin bilgisine başvurarak ve herkesin ihtiyaçlarını göz önüne alarak, tüm toplum için iyi bir plan yapılabilir.